

Orde van den Prince

Keure en Stijl

van de Orde van den Prince

De Orde van den Prince heeft tot doel de studie, beleving en bevordering van de taal en cultuur van de Lage Landen in het persoonlijke en maatschappelijke leven.

Vlaams-Nederlands Genootschap voor Taal en Cultuur

KEURE

De Prince is een orde, die tot doel heeft, de studie, de beleving en de uitbouw van de Nederlandse aard in het persoons-, gezins- en gemeenschapsleven.

STIJL DER ORDE

Geloof in de eenheid en de zending van de cultuur der Nederlanden. Voornam optreden in bewuste verbondenheid met de gemeenschap. Hechte kameraadschap, die geeft en die eist. Trouw en tolerantie naar Oranjes geest.

INTERPRETATIE 2018

De Orde van den Prince heeft tot doel de studie, beleving en bevordering van de taal en cultuur van de Lage Landen in het persoonlijke en maatschappelijke leven.

INTERPRETATIE 2018

De Orde draagt de waarden uit die Vlaanderen en Nederland cultureel en maatschappelijk verbinden. Zij behartigt de positie van het Nederlands in ons taalgebied en daarbuiten. De Orde huldigt verbondenheid met de maatschappij, hechte vriendschap die geeft en eist, trouw en tolerantie in de geest van prins Willem van Oranje.

INHOUDSOPGAVE

Keure - Interpretatie 2018

Stijl der Orde - Interpretatie 2018

1. Keure
2. Vlaams-Nederlands Genootschap voor Taal en Cultuur
3. Het ontstaan
4. De Keure van 1959
5. De keuzes van 2005
6. De veranderende omgeving
7. (Her)definiëren van de missie
8. De vernieuwende organisatie
9. De toekomst

1. KEURE

‘De Orde van den Prince is een Vlaams-Nederlands genootschap voor taal en cultuur. Het genootschap bestaat uit individuele leden uit Nederland, Vlaanderen en gebieden daarbuiten, die zich verenigen rond het devies Amicitia & Tolerantia.

Zij zet zich in voor de instandhouding, bevordering en ontwikkeling van de cultuur der Lage Landen en van het Nederlands in de Nederlandse en Vlaamse samenleving en daarbuiten.

De Orde van den Prince is niet gebonden aan geestelijke, religieuze, maatschappelijke of politieke stromingen. De leden dragen actief bij aan een krachtige, vruchtbare samenwerking tussen Nederland en Vlaanderen, vooral op het terrein van taal en cultuur in ruime zin.

De Orde van den Prince zoekt als genootschap voor taal en cultuur een breed maatschappelijk draagvlak in Nederland en Vlaanderen, ook door projectgewijze samenwerking met gelijkgerichte organisaties. ■

2. VLAAMS-NEDERLANDS GENOOTSCHAP VOOR TAAL EN CULTUUR

De Orde van den Prince is statutair een vereniging naar Nederlands recht, waarvan iemand op voordracht lid wordt. Van de leden wordt verwacht dat zij een persoonlijke bijdrage leveren aan het verwezenlijken van de doelstellingen van de Prince, mede door deel te nemen aan de maandelijkse bijeenkomsten van hun afdeling en aan evenementen, activiteiten en projecten georganiseerd door een afdeling of gewest. Zij zijn zelfbewuste, cultuurbewuste burgers die hun geestelijk kapitaal willen investeren in het genootschapsleven.

De aandacht van de Orde van den Prince richt zich in het bijzonder op de taal en cultuur van de Lage Landen als gemeenschappelijk erfgoed. Voor de leden zijn de instandhouding en het gebruik van het Nederlands als cultuurtaal en onderwijstaal in ons taalgebied, alsook de positie van het Nederlands daarbuiten, vanzelfsprekende waarden. Zij zetten zich er ook actief voor in via studies, publicaties, projecten, activiteiten en bijeenkomsten.

Hetzelfde geldt voor onze cultuur, die we vanuit historisch en hedendaags perspectief bekijken, zich bewegend tussen traditie en vernieuwing. Cultuur wordt beschouwd in de volle breedte van haar karakter en verschijningsvormen. Zij is niet begrensd tot de kunst in al haar vormen, maar beslaat ook onderwijs, geschiedenis, wetenschap, media en cultureel erfgoed. De Prince gelooft in een dynamische cultuur in open samenwerking met andere culturen en cultuurgemeenschappen. Onze cultuur is verweven met de culturele verscheidenheid van Europa.

De Prince zal in de komende tijd inhoudelijke bijdragen leveren om de gewenste culturele verbondenheid van Nederland en Vlaanderen te bevorderen. Zij rekent het tot haar taak te bewerkstelligen dat de Nederlandse taal en cultuur een duurzame plaats behouden in het Europese mozaïek.

De Prince voert het devies Amicitia & Tolerantia. Naar Oranjes geest streeft het genootschap vriendschap na tussen zijn leden en samenwerking met alle Nederlandssprekenden. Amicitia wordt gezien als een geëngageerde houding jegens elkaar. Zo wordt in de Prince waarde gehecht aan de betrokkenheid van een hechte groep bij een gemeenschappelijk project, aan een verbondenheid en gelijkgestemdheid die sterker worden door de vele ontmoetingen, en aan eerlijkheid en voorkomendheid tegenover elkaar in woord en gedrag.

De vriendschap is de bezielende kracht van de Tolerantia. De uitnodiging tot tolerantie sluit geenszins een strijdbare houding uit bij het verdedigen van eigen accenten, prioriteiten, visies en waarden. Wel engageren de leden zich tot een fundamenteel respect voor wie de werkelijkheid vanuit andere perspectieven bekijkt. In die open cultuuropvatting is tolerantie een basisvoorwaarde om te komen tot een echte dialoog met anderen. Die anderen zijn in de eerste plaats de Princeleden zelf en verder iedereen die deel uitmaakt van onze Nederlandse taal- en cultuurgemeenschap of in onze samenleving woont, zonder onderscheid. ■

“VLAMINGEN EN NEDERLANDERS IN VLAANDEREN EN NEDERLAND EN ELDERS IN DE WERELD IN EEN GENOOTSCHAP SAMENBRENGEN ONDER DE NAAM ‘ORDE VAN DEN PRINCE’.” DE NAAM VERWIJST NAAR PRINS WILLEM VAN ORANJE.

3. HET ONTSTAAN

De Orde van den Prince werd opgericht op 2 november 1955 door de 29-jarige Kortrijkse advocaat Guido van Gheluwe. Hij gaf aan een kleine groep vooraanstaanden uit Kortrijk de volgende boodschap: “Vlamingen en Nederlanders in Vlaanderen en Nederland en elders in de wereld in een genootschap samenbrengen onder de naam ‘Orde van den Prince’.” De naam verwijst naar prins Willem van Oranje (1535-1584). De stichter en de medeoprichters waren van mening dat deze staatsman door zijn persoonlijkheid en zijn opvattingen symbool stond voor de Nederlandse cultuur, de tolerantie belichaamde en de samenhang van de Nederlanden symboliseerde.

De oprichting moet gezien worden tegen de achtergrond van de situatie waarin Vlaanderen na de Tweede Wereldoorlog verzeild was. De oorlogsomstandigheden waarin een deel van de Vlaamse Beweging was terechtgekomen, hadden zware klappen toegebracht aan het Vlaamse elan dat vóór de oorlog duidelijk in opmars was. De harde repressie trof verscheidene van haar leidende figuren en de met veel moeite veroverde verworvenheden dreigden verloren te gaan. Het hele Vlaamse maatschappelijk bestel werd gekenmerkt door onverdraagzaamheid, die scherpe vormen kon aannemen. In het naoorlogse België ging Vlaanderen gebukt onder het Franstalige triomfalisme. De economie werd beheerst door de Franstaligen, en de Nederlandstaligen die de sociale bovenlaag bereikten of trachtten te bereiken, lieten zich vaak opportunistisch in hogere society-kringen meeslepen. De bestaande serviceclubs waren vrijwel uitsluitend Franstalig. Het Vlaamse eenheidsgevoel keerde zeer langzaam terug, het solidariteitsgevoel werd bedreigd door de toenemende verstikkende verzuiling, die nog werd verscherpt door de Koningskwestie en de opnieuw oploeiende schoolstrijd in de jaren vijftig.

Het initiatief van Guido van Gheluwe was bedoeld om uit die impasse te raken en de sfeer van intolerantie te doorbreken.

De Prince moest beantwoorden aan drie kenmerken. (1) Het zou een genootschap met een beperkt aantal leden zijn. Gedacht werd aan personen – toen alleen nog mannen en dat zou zo blijven tot 1973 – die gezagvolle functies in het maatschappelijk leven vervulden of, meer algemeen, invloed konden uitoefenen. Het stichten van de Orde van den Prince beantwoordde aan de verwachting van vooraanstaande Vlamingen die beseften hoe belangrijk het was in het naoorlogse België hefbomen van de macht in handen te krijgen. (2) Een persoon die tot de Prince werd geroepen en het lidmaatschap aanvaardde, zou zich de leefregel eigen maken en hem in levensstijl concretiseren: hij moest de deugden vriendschap en verdraagzaamheid in zijn persoonlijk leven toepassen en zich ervoor inzetten de doeleinden van de Prince concreet te realiseren in zijn persoonlijk en maatschappelijk leven. (3) Ten slotte zou de Prince een geheel Nederlands genootschap zijn. Een belangrijk motief dat aan de oprichting van de Prince ten grondslag lag, was het oplevende belang van een nauwere samenwerking tussen Vlaanderen en Nederland, die door hun geschiedenis, taal en cultuur sterk met elkaar verbonden zijn. De Prince zou daarin een specifieke rol kunnen spelen. ■

4. DE KEURE VAN 1959

De Keure van de Orde van den Prince is nog steeds de grondslag waarop de idealen en aspiraties van de leden gestoeld zijn. Als historisch document wordt zij in ere gehouden en daarom belooft elk lid bij zijn of haar installatie trouw aan de inhoud en bezegelt dat met een handtekening.

De eerste versie van de Keure werd opgesteld om als leidraad ondertekend te worden bij de oprichting van de afdeling Kortrijk in 1956. Omdat er plannen bestonden voor de verdere uitbouw van de Prince in heel Vlaanderen en ook de uitbreiding naar Nederland ter sprake kwam, werd de Keure versoepeld. De tekst moest worden ontdaan van zijn al te Vlaamse en romantische kenmerken, zodat hij dichter aansloot bij de nuchtere aanpak die vanaf het begin voor ogen stond. Zo ontstond in 1959 de huidige Keure, die tot vandaag onveranderd is gebleven. In 2004 werd beslist de tekst te handhaven en werd het historische karakter opnieuw onderstreept. De Keure kreeg in de loop van de jaren een bijna sacraal karakter. In 2018 is opnieuw besloten de oorspronkelijke Keure intact te laten, maar daarnaast een interpretatie te maken die vooral ook jongere leden aanspreekt. ■

5. DE KEUZES VAN 2005

Het fundamentele debat dat in alle geledingen van de Orde over de hedendaagse betekenis van de Keure is gevoerd, heeft in 2005 geleid tot een keuze voor vijf karakteristieken die het profiel van het genootschap vormen.

- De Orde van den Prince is een genootschap van individuele leden uit Nederland, Vlaanderen en daarbuiten, die zich verenigen rond het devies van vriendschap en verdraagzaamheid en die een actieve belangstelling hebben voor de instandhouding, bevordering en ontwikkeling van de taal en cultuur van de Lage Landen, te midden van de toenemende verscheidenheid van de Europese Unie.
- De Orde is niet gebonden aan enige geestelijke, religieuze, maatschappelijke en politieke stroming. Zij is onafhankelijk.
- De Orde levert een eigen bijdrage aan een krachtige en vruchtbare samenwerking tussen Nederland en Vlaanderen, vooral in het domein van taal en cultuur in ruime zin.
- De Orde benut het intellectuele vermogen dat ze met haar leden bezit bewust en gericht in haar activiteiten, communicatie en identiteit.
- De Orde zoekt als genootschap voor taal en cultuur een breed maatschappelijk draagvlak in Nederland en Vlaanderen, ook door projectgewijze samenwerking met gelijkgerichte organisaties.

6. DE VERANDERENDE OMGEVING

De Keure uit de jaren 1955-1959 koos voor de realisatie van de Prince-idealen een uitgesproken personalistische benadering. Nu opereert de Prince in een totaal andere omgeving dan toen. De uitstraling van de idealen alleen ‘in het persoonlijke en maatschappelijk leven’ is niet meer voldoende voor het engagement van het Princelid van vandaag. Naast het individueel beleven als bijdrage tot het indirecte maatschappelijke doel, wil een Princelid nu ook samen met Princegenoten actief opkomen voor de positie van onze taal en cultuur in een steeds diverser wordende wereld. De beleving samen met gelijkgestemden kan in een genootschap als de Prince goed samengaan met een openlijke verdediging van de eigen taal en cultuur.

De Prince zal vanuit haar opdracht, verankerd in de Keure, een eigen bijdrage leveren aan het publieke debat over de taal en cultuur van de Lage Landen en zich inspannen om de positie ervan, met name in de Europese context maar ook daarbuiten, te verdedigen en te verstevigen. Daarvoor zal zij de visie, ideeën en opvattingen die binnen de Prince leven en die kenmerkend zijn voor haar idealen en identiteit, kenbaar maken. Zo kan zij zich in het cultureel en maatschappelijk krachtenveld van Nederland en Vlaanderen profileren, haar naamsbekendheid vergroten en een nieuwe generatie leden aanspreken.

De Prince zal de mogelijkheden van de eigen en andere media ruim benutten, mede om de dialoog met haar culturele en maatschappelijke omgeving te activeren. Daarbij wordt ook gestreefd naar projectmatige samenwerking met gelijkgerichte organisaties, als daarmee een meerwaarde van de doeleinden en visie van de Prince bereikt kan worden. ■

7. (HER)DEFINIËREN VAN MISSIE

De Orde van den Prince is een pluralistisch en politiek ongebonden genootschap van leden die zich inzetten voor de bevordering van de Nederlandse taal en cultuur van de Lage Landen. Verdraagzaamheid en vriendschap zijn de kernwaarden van het genootschap.

Het ideaal van Tolerantia kunnen we vandaag ook definiëren in de context van globalisering en diversiteit. In deze tijd is tolerantie als maatschappelijke waarde en als hoeksteen van een zorgzame samenleving belangrijker dan ooit. De Prince streeft ernaar op dit terrein inspirerend te zijn en een voorbeeldfunctie te vervullen.

Het ideaal van Amicitia willen we blijven koesteren. Het weerspiegelt het gedeelde engagement van de leden die samen willen werken aan de realisatie van de doelstelling van de Prince in een geest van openheid en vriendschap. ■

**VERDRAAGZAAMHEID
EN VRIENDSCHAP ZIJN
DE KERNWAARDEN VAN
HET GENOOTSCHAP.**

8. DE VERNIEUWENDE ORGANISATIE

De Prince is er steeds in geslaagd zich te vernieuwen en bij de tijd te blijven. Het vernieuwingsproces dat recent op gang is gekomen en dat zich voltrekt langs de lijnen van het Beleidsplan 2016-2020 (*'Het gaat niet alleen over nu, maar vooral over straks'*) is gericht op een aantal belangrijke aspecten van vernieuwing, verjonging en verandering. Als gevolg daarvan krijgt de organisatie een eigentijdse invulling en manifesteert ze zich met nieuw elan.

Met meer dan 3.000 mannelijke en vrouwelijke leden is de Orde van den Prince de grootste organisatie van Nederlanders en Vlamingen samen. Het genootschap omvat 12 gewesten en bijna 100 afdelingen. De structuur van de Prince is geleidelijk gegroeid. Doordat het aantal afdelingen steeg en niet alles in één bestuur gecoördineerd kon worden, ontstond de noodzaak een schakel te maken tussen de afdelingen en het hoofdbestuur: de gewesten. Zo is een getrapte democratie ontstaan. Op nagenoeg alle niveaus worden de titularissen van verantwoordelijke functies democratisch verkozen. Langs de weg van verkiezingen en vergaderingen kan ieder lid indirect deelnemen aan de besluitvorming.

De afdelingen vormen de basis van de Prince. Op de maandelijkse samenkomsten van de afdelingen komen onderwerpen aan bod die het engagement voor de Prince ondersteunen, vormen en rijker maken.

De bijeenkomsten vragen een persoonlijke inzet van de leden in de behandeling van thema's in groepsgesprek en debat. In vele afdelingen en gewesten

**"MET MEER DAN 3.000 MANNELIJKE EN VROUWELIJKE LEDEN
IS DE ORDE VAN DEN PRINCE DE GROOTSTE ORGANISATIE
VAN NEDERLANDERS EN VLAMINGEN SAMEN."**

wordt bijzondere aandacht besteed aan de Nederlandse taal en cultuur (NT&C) in de zin van 'de bevordering van de Nederlandse taal en cultuur binnen en buiten ons taalgebied'. Meer en meer worden projecten georganiseerd tussen afdelingen onderling of op het niveau van een gewest. Dat past in het beleid om het gewest als samenwerkingsverband van afdelingen en als bestuurlijk orgaan te versterken.

De gewesten houden jaarlijks gewestdagen voor leden en hun partner. Op landelijk niveau zijn er jaarlijks de Dagen van den Prince, die als cultureel evenement en/of als congres worden georganiseerd.

Ter bevordering van het algemene Princegevoel wordt ook samenwerking nagestreefd tussen afdelingen en gewesten. In het bijzonder worden periodieke samenkomsten en jumelages tussen de Nederlandse en Vlaamse afdelingen aangemoedigd. Zo zijn ook grensoverschrijdende gewesten gevormd.

Van het allergrootste belang voor het Princegevoel is de interne communicatie. Het is nodig dat alle leden weten wat er in het genootschap omgaat. De afdelingsvoorzitters worden zo snel mogelijk geïnformeerd over de besprekingen en besluiten van het presidium. Zo kunnen zij de afdelingsleden betrekken bij de besproken onderwerpen en kunnen zij in de gewestraad hun gewestpresident helpen een standpunt in te nemen.

Omgekeerd is het van het allergrootste belang dat leden van het dagelijks bestuur en van het presidium voeling hebben met alles wat zich afspeelt in de afdelingen, zodat beslissingen er kunnen op inspelen. De vergaderingen van het presidium, de ontmoetingsplaats bij uitstek tussen dagelijks bestuur en gewest, worden degelijk voorbereid en de besluiten worden zo snel mogelijk genotuleerd en verspreid. Daarin spelen de gewestpresident en het algemeen secretariaat in Antwerpen een essentiële en centrale rol. Voor het algemeen secretariaat zijn actuele, bijgewerkte gegevens vanuit de afdelingen daarom noodzakelijk om goed te kunnen werken.

Belangrijke instrumenten voor de interne communicatie zijn de digitale nieuwsbrief 'PrincEzine' en de website. Beide geven het maximum aan informatie over besluiten, activiteiten en gebeurtenissen binnen de Prince. Zij staan ook open voor commentaar, discussie of voorstellen vanuit de afdelingen en voor reacties van Princeleden.

Het tijdschrift 'Noord & Zuid' vormt ook een belangrijke schakel in de communicatie. Met twee thematische nummers - één gewijd aan het thema van de Dagen van den Prince en één aan een thema gerelateerd aan de doelstellingen van de Orde - schept het blad een hechte band tussen de leden. Het bevordert ook de uitstraling van de Prince naar buiten. ■

9. DE TOEKOMST

De actualisering van haar opdracht, de veranderingen in haar omgeving en de vernieuwing van haar organisatie, zoals vastgesteld in het Beleidsplan 2016-2020, plaatsen de Orde van den Prince in een nieuw perspectief. Zij zoekt een hedendaags profiel dat jongere generaties leden aanspreekt en een impuls geeft aan haar doeleinden, activiteiten en uitstraling.

De Orde van den Prince zet het intellectuele vermogen van haar groeiend aantal leden systematisch en doelbewust in om de Nederlands-Vlaamse verbondenheid te stimuleren en waar mogelijk te concretiseren. De Orde van den Prince zal zich in toenemende mate manifesteren als een maatschappelijk draagvlak voor de gemeenschappelijke doeleinden die Nederland en Vlaanderen in verdragen zijn overeengekomen en voor het grensoverschrijdende beleid dat daaruit voortvloeit. ■

Orde van den Prince

Orde van den Prince
Gounodstraat 2a/bus 31,
B-2018 Antwerpen

T +32 (0)3 257 05 55
E info@ovdp.net
I www.ovdp.net

Secretariaat

Maandag, dinsdag, donderdag en
vrijdag van 09:00 tot 15:30 uur.
Woensdag van 09:00 tot 13:00 uur.

